

PASKA NA ETER!

BBC! Hitlerovi govori! Radiogrami, radioemisija, radiofonija! Kroz cijeli dan neumorne čegrtaljke! Ne daju spavati meni, Guglielmu Marconiju, Tesli, Pupinu, dru Mili Starčeviću! Gospodo, više pažnje, upravo paske na eter! Nebo je puno molitava, kletava, napovijedi, prijetnja, obećanja, dijelova utopičkih romana, govorancija! A ipak je fizika izračunala da čitava ova akustička derača i orljava ne bi bila u stanju ni kroz dva stoljeća skuhati jedno jedincato jaje! Koliki gubitak ispraznih energija! Od svih ovih pošiljaka koje mi dolaze putem etera, dakle zbiljski putem neba, raduje me najviše crkvena *muzika*. Ja trebam čiste i idealne muzike!

Evo što me veseli: u jednom praznom i pustom Sarajevu začuti glasove nebeske muzike Božića iz Beča! Čuti da se i u jednoj rimskoj crkvi može pjevati divna njemačka i, dodajmo, protestantska klasika! Saobraćati s Bachom, Monteverdijem, Palestrinom! A Rusija? Ona pjeva veselice, te (ne zaboravimo) kor iz *idovke*! Dolaze mi plesovi, šale, lakrdije. Na uho primam zabave i dokolicu cijeloga svijeta, život je strašno nećudoredan: dok se jedni ovako cinički zabavljaju, drugi stradaju i ginu! Pomolimo se bogu, ali jedanput bogu dobrote, pravde i milosrđa! Neka oprost svima. Očekujem da mi se eterskim putem javi ministar pravosuđa iz Santiago de Chilea!

Ovo je bajka modernih vremena. Kažu da će ubiti štampu, ali ja to ne vjerujem: *verba volant, scripta manent*! Program novosti u bioskopu, te sve radiodifuzije još za sada

ne mogu uništiti i iskorijeniti štampu. Ona je vrlo moćna. Štaviše, jedno pomaže drugomu: petrolejsku lampu nije mogao istrijebiti brzo plin i elektricitet. Recitacija mojih stihova javlja mi se moćnim grlom nekoga glumca iz Ustiprača. Otkrivam sam sebe: ovaj put dolazim s nebesa. Ne slušam radio: ne bi li golubice s Mažuranićeva trga mogle prikladnije prenositi u nebo moju ljubavnu poštu?

Gospodo, slušajte, kancelar Adolf Hitler govori na trideset jezika! A za Ameriku ih treba tako malo: engleski, španjolski, portugalski. A evo programa iz Londona: afrikaan, arapski, bugarski, češki, danski, finski, francuski, holandski, grčki, talijanski, njemački, mađarski, norveški, poljski, portugalski, rumunjski, španjolski, švedski, turski, hrvatski! Naš su jezik preko noći naučili na cijelom svijetu. Listajte radio-programe! Vijesti iz Španije: tražio sam ih iz Madrida za vrijeme građanskoga rata: ruski govore svi u Madridu. Bolje nije ruski govorio ni Leonid Andrejev, Amfiteatrov ili A. P. Čehov! Ni koji drugi humorista. Nebo, nebo, nebesa! Jedan se bog u Asiriji zvao baš tako (Nephe-lae, Nephelai). Kada se govori o nebu, danas se misli samo na avijatiku i na radiodifuziju! Meteorologija i ornitologija gotovo da su potpuno zanemarene. Što nam može doći s neba? Bomba (ne treba pretjeravati), slaz parašitista i kakav politički govor. Još se samo na nebu politizira. A što radi angelologija? Angeli lete i ne izdaju nikakvih dnevnih redova! Ni službenih saopćenja.

Ne idem u operu. Muziku slušam andeosku, s neba. Anđeli bolje pjevaju i ugodnije sviraju nego naša crkvena zvona, orgulje, te druge čegrtaljke. Ogadio mi se kult kakofonije u neprestanoj disonanciji i diskrepanciji naših dana. Putem neba zbilja i ja mogu postati vrlo pobožan, bolje nego da čitam stihove Wiesnera i Rodenbacha za par semestara. Pjevaju anđeli. Tako slatko, ugodno, da i ja mogu sanjariti

i sanjati. Crkvena muzika je čista estetika. Nadmašuje crkvenu arhitekturu i stil članaka Mate Ujevića. Zaklapam oči. Sam gospod Bog, ta mitska olina, javlja mi se preko svojih cjelokupnih, sabranih i ujedinjenih anđela i arhanđela (tronova, moći, kreposti i dominacija). Spavajući, hoću da mi se svira. Umirući, hoću da umrem uz crkvenu (ovaj put svakako vrlo poštenu) muziku.

Da, eter, brzina svjetlosti, korovi i hijerarhije anđela i arhanđela... Michelson, Morley, Pasadena. Apologija tonskih razbluda i simboličke nejasnoće. U ovoj vjeri, s glazbom, hoću da »živim i umrem«. Badava mi kažu da se u bioskopu i u radiju muzika kviri, sa svim tim procedurama i aparaturama. Znam i sam. Ali volim sklopiti oči, predati dušu bogu, zaspati, uživati, za sve i za sva umrijeti, umrijeti...

Doći živ u nebo, u raj koji je za druge ne predmet naslade nego vulgarne paske! U raj, bogu, nirvani, nagradi, propasti, smrti... U eter, dalje od teorije elektromagnetizma, u »unitarno polje«, u ekspanziju kozmosa po teoriji de Sittera.